

Razgovor s djecom o

PROFESIONALNOM USMJERAVANJU

PROFESIONALNO USMJERAVANJE

Cilj izbora karijere za mlade je pronaći profesiju koja najbolje odgovara njihovim interesima i sposobnostima. Mlade osobe koje su pronašle odgovarajući posao zadovoljnije su i produktivnije, imaju manji rizik od nezaposlenosti, stabilnije su i manje sklone promjeni profesije. To su važni preduvjeti za nečiji osobni rast i razvoj neovisne osobnosti. Građani snažnog karaktera, poput ovih, od presudne su važnosti za dinamične demokracije. Samo oni koji su informirani i angažirani mogu se osamostaliti i donositi odgovorne odluke za zajednički život u demokratskom suživotu.

Jadranko, Vaš petnaestogodišnji sin, započinje posljednju godinu obveznog obrazovanja. Na roditeljskom sastanku, učitelj naglašava važnost predstojećeg izbora karijere učenika, uključujući roditeljsku podršku. Potiče sve da o toj temi razgovaraju kod kuće, kao i unutar obitelji. Primijetili ste da Jadranko ne govori o svom izboru karijere. Odlučujete se uključiti ga u razgovor o tome. Ali, kako će takav razgovor uspjeti?

Odaberite između sljedećih opcija i nastavite čitati na naznačenoj stranici:

Idi na [stranicu 3!](#)

Idi na [stranicu 4!](#)

Idi na [stranicu 5!](#)

„Nekoliko jednostavnih pravila:

Budite uključeni, ali ne kontrolirajte.

Savjetujte, ali nemojte odlučivati.

Podržite, ali nemojte dominirati. “1

Dodatne informacije / materijale / videozapise možete pronaći ovdje:

QualifaX: Baza podataka za nastavak obrazovanja i visoko obrazovanje u Irskoj (Odjel za obrazovanje i vještine, Irska)

http://www.qualifax.ie/index.php?option=com_content&view=article&id=179&Itemid=207

Svi roditelji žele svojoj djeci samo najbolje. Mnogi roditelji predviđenu profesiju za svoje dijete povezuju s visokim statusom, sigurnim zaposlenjem i dobrim primanjima. I mnogi vjeruju da se to može postići samo fakultetskom diplomom.

Međutim, prijetnje i pokroviteljsko ponašanje vjerojatno nisu korisni da uvjere Jadranka u potrebu završavanja škole s dobrim ocjenama. Stoga je važno uspostaviti i održavati dobru klimu za rasprave. Takav način ujedno pruža Vašem sinu priliku da vježba svoju demokratsku kompetenciju. Pritom se morate suzdržati od takozvanih destruktivnih poruka. Za savjete i odgovarajuće prijedloge, molimo Vas, nastavite čitati na [stranici 6](#).

Pokušajte u otvorenom razgovoru saznati o Jadrankovim interesima i profesionalnim težnjama. Tada možete zajednički poduzeti potragu za odgovarajućim poslovima koji su u skladu s tim očekivanjima.

Na [stranici 7](#) možete pronaći nekoliko važnih savjeta i prijedloga za roditelje koji žele podržati Jadranka u potrazi za prikladnim zanimanjem...

Među najvažnijim izazovima u razvoju adolescenata je proces osamostaljivanja od obitelji i roditelja. Izbor karijere stoga je presudan, ako ne i najvažniji korak u životu mlade osobe prema neovisnoj i samostalnoj egzistenciji.

Budući da ste kao odrasla osoba i roditelj u potpunosti svjesni značaja ove odluke, sasvim je razumljivo da svog sina želite podržati i savjetovati što je bolje moguće. Ipak, imajte na umu da će u konačnici Jadranko biti taj koji će morati živjeti i snositi posljedice svoje odluke. Budući da ste kao odrasla osoba i roditelj u potpunosti svjesni značaja ove odluke, sasvim je razumljivo da sina želite podržati i savjetovati što je više moguće. Ipak, imajte na umu da će u konačnici Jadranko biti taj koji će morati živjeti i snositi posljedice svoje odluke. Prema tome, ako je on sam taj koji se je aktivno odlučio za izbor karijere, svoje će stremljenje prema željenoj karijeri predanije slijediti, intenzivnije raditi i učiti da to ostvari.

Stoga je preporučljivo strpljivo podnijeti neaktivnost Vašeg sina, iako Vam to možda teško pada, umjesto da prazninu popunite vlastitim aktivizmom. Ako previše nagovarate Jadranka, to bi čak moglo rezultirati snažnom kontra reakcijom s njegove strane. Sasvim je moguće da od sada on više uopće neće obraćati pažnju na Vas u vezi s ovom temom.

Za prijedloge i savjete o tome kako mirno podržati sina nastavite čitati na [stranici 7](#).

Čini se da ste pronašli pravi pristup da svog sina uključite u razgovor o njegovoj budućnosti. Čestitamo!

Jadranku jasno stavite do znanja da je izbor profesije samo na njemu, baš kao što će sam morati snositi posljedice svog izbora. Ipak, kao roditelji i osoba s odgovarajućim bogatim životnim iskustvom i znanjem, uvijek mu trebate biti na raspolaganju za bilo kakva pitanja i probleme.

Za daljnje prijedloge i određene radnje, nastavite čitati na [stranici 7](#).

Destruktivne poruke²

Poruke i izjave koje mogu izazvati negativne osjećaje i reakcije kod djeteta nazivaju se destruktivnim porukama. Roditelji koji pribjegavaju destruktivnim porukama ne poštuju i ne toleriraju osjećaje i misli svoje djece. Poštovanje i tolerancija osnovni su demokratski stavovi, a Vi to ne uspijevate prenijeti svojoj djeci destruktivnim porukama. Kao rezultat, Vaše će dijete vjerojatno odgovoriti kratkim, obrambenim odgovorima, osjećajući se neshvaćeno i degradirano. Takve poruke dovode do sukoba i ponekad zaustavljaju proces komunikacije.

Destruktivne poruke mogu ometati psihosocijalni razvoj djece. Djeca nisu u stanju razviti svoj puni potencijal i snažne osobnosti ako čuju samo negativne, ponižavajuće poruke o sebi. Međutim, snažne osobnosti, stavovi poštovanja i tolerancija prema drugima, osnovni su zahtjevi za živahna demokratska društva.

Trening

Da biste svoje komunikacijske vještine učinili demokratičnijima, prvo biste trebali biti svjesni svojih trenutnih komunikacijskih navika.

U nastavku ćete pronaći različite destruktivne poruke. Svakog tjedna promatrajte svoje komunikacijsko ponašanje. Svaki put kada u komunikaciji s djetetom koristite jednu od navedenih rečenica, povucite crtu iza ove rečenice.

Destruktivne poruke

Zapovijedanje, naređivanje

- Moraš...
- Hajde, spremi se ...
- Reci zdravo...
- Ponašaj se ...

Prijekor, opomena, prijetnja

- Uvijek radiš ...
- Nikad ne radiš ...
- Ako ne ... onda ...
- Kada napokon ...
- Koliko često ti moram reći da ...

Moraliziranje

- Bili bismo tako ponosni na tebe, ali sada smo razočarani jer nisi ...
- Mama je stvarno tužna jer si bila tako zločesta.
- Postoje tisuće gladne djece koja bi ovo htjela pojesti.
- Jednom lažov, uvijek lažov ...

Davanje savjeta i upoređivanje

- Da sam na tvom mjestu, ja bih ...
- Roditelji druge djece bi ...
- Tvoja sestra uvijek posprema svoju sobu.
- Svi se slažu s ovim. Ali ti ...

Kako mogu uspješno podržati svoje dijete u odabiru karijere?

- **Ranoranilac ...** Da biste izbjegli vremenski pritisak, pokušajte riješiti temu izbora karijere u ranoj fazi. Stoga, ako niste odlučni, ima dovoljno vremena za praksu u raznim profesionalnim skupinama.
- **Težnja karijeri:** Razgovarajte sa sinom o njegovim željama, idejama i očekivanjima.
- **Izuzetno važno:** Otvorenost. Mirno slušajte svog sina. Iako Vam se mnoge njegove ideje mogu činiti ne-realnim ili nedostižnim, ne pokušavajte nametnuti vlastita gledišta nad njegovim.
- **Nemam pojma ...** Ako Jadranko gotovo uopće nema pojma o tome kojim se strukovnim smjerom želi baviti, preporučljivo je razmisliti o sljedećim pitanjima:
 1. U čemu posebno uživaš? Čime se voliš baviti? Koji su tvoji hobiji?
 2. U kojim profesionalnim područjima možeš primijeniti ove svoje sposobnosti i sklonosti, u kojim su profesionalnim područjima potrebne te tvoje posebne snage i sposobnosti? Koje se profesionalne kategorije bave problemima do kojih ti je stalo?
- **Za i protiv:** Ako je težnja Vašeg sina za karijerom donekle jasna, pokušajte s njim sastaviti popis o potencijalnim prednostima i nedostacima. Može se relativno brzo pokazati je li predviđeno zanimanje prikladno ili možda baš i nije.
- **Postati aktivan:** Podržite Jadranku u potrazi za informacijama o određenim profesijama i odgovarajućim tečajevima osposobljavanja. Ali neka sam obavlja posao, poput telefonskih upita, dogovaranja sastanaka sa savjetnicima za karijeru, sastavljanja pisama namjere i životopisa ...
- **Vježbanje, vježbanje, vježbanje:** Mnogim mladim ljudima specifična iskustva iz prakse u potrazi za karijerom mogu puno više pomoći od pisanih opisa posla. Stoga, ohrabrite Jadranku da proba odgovarajuće poslove posjetima na licu mjesta ili dobije informacije iz prve ruke na temelju odgovarajućih razgovora s poznanicima i rođacima o njihovim zanimanjima.
- **Prepreke:** Prepreke mogu nastati ako se mora razmišljati o drugoj profesiji ili kad staž ili praktična obuka nisu mogući. U takvim slučajevima preuzimate važnu ulogu poticanja svog sina da nastavi potragu i da ne zakopa glavu u pijesak.
- **Uradi sam:** Koliko god Vam bilo teško prihvatiti: konačna odluka mora biti odluka samo Vašeg sina. Odluku je najlakše provesti ako netko u potpunosti stoji iza nje. Isto tako, Vašem sinu mora biti jasno da će samo on morati snositi posljedice za svoju odluku. To znači da on preuzima odgovornost za svoj postupak. Proces pokretanja odluka i življenja s posljedicama cjeloživotno je učenje. Štoviše, obveza donošenja informiranih odluka i preuzimanje odgovornosti za njih jednako je važna za naš demokratski način života i suživota. Stoga se može reći da početi vježbati nikad nije prerano.

„Razgovor s djecom o profesionalnoj orijentaciji” temelji se na sljedećim referencama:

¹ Qualifax, the national learners` database. *The Parent's Role in Career Selection: How important is the role of the parent in the career guidance process?* Database for further and higher education in Ireland (Department of Education and Skills, Ireland) retrieved 19.03.2019. http://www.qualifax.ie/index.php?option=com_content&view=article&id=179&Itemid=207

² Heueck-Mauss, Doris. 2016. *So rede ich richtig mit meinem Kind: Wie Worte wirken: Konflikte fair lösen: Stressfreier erziehen*. Hannover: Humboldt, 74 ff

Heueck-Mauss, Doris. 2016. *So rede ich richtig mit meinem Kind: Wie Worte wirken: Konflikte fair lösen: Stressfreier erziehen*. Hannover: Humboldt.

Kurz, Susanne. 2014. «Unterstützen- nicht besser wissen!» *Das Schweizer Elternmagazin Fritz und Fränzi*, Mai, 76-77.

Qualifax, the national learners` database. *The Parent's Role in Career Selection: How important is the role of the parent in the career guidance process?* Database for further and higher education in Ireland (Department of Education and Skills, Ireland) preuzeto 19.03.2019.

http://www.qualifax.ie/index.php?option=com_content&view=article&id=179&Itemid=207